

BEYİN OĞLU MASALI

Menşei: Anadolu

Develler tellal iken
Pireler berber iken
İğne dikmez, makas kesmez iken
Çözemedim bilmeceyi,
Bulamadım kim ne dedi
Bilen bilsin, bulan bulsun
Ona da bu masal armağan olsun

Bir varmış, bir yokmuş... Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, bolluk ve bereketin hâkim olduğu memleketlerden birinde bilge bir bey yaşamış. Bu bey sık sık halka karışıp kimin neye ihtiyacı var, ne derdi var öğrenmeyi çok severmiş. Bazen de halk onu tanımasın diye kılık değiştirir, öyle gezermiş.

Bu bilge beyin bir de oğlu varmış. Yalnız bu oğul kendini biraz fazlaca beğenir, şehirdeki en bilgili kişi olduğunu iddia edip övünür dururmuş. Zamanı geldiğinde de işleri kolaylıkla yürütebileceğini düşünürmüş. Bu yüzden henüz genç yaşında sorup soruşturmayı, bilgelere danışmayı bırakıvermiş. Vakit kaybı olduğuna inanıyormuş çünkü.

Bu duruma çok üzölen bilge bey, bir gün oğlunu yanına çağırır ve "Hazırlan, kılık değiştirip beyliği dolaşmaya çıkacağız" demiş. Böylece düşmüşler yollara...

Yolda kulübesinin bahçesinde çamaşır yıkayan bir nineyle karşılaşmışlar. Yanına gidip selam vermişler. Bey, "Nineciğim, bu kulübede yalnız mı yaşıyorsun" diye sorunca nine, iki çocuğuyla birlikte yaşadığını söylemiş. Bey onların nerede olduğunu sorunca da nine, "Oğlum azı çok etmeye, kızımsa biri iki etmeye gitti" diye cevap vermiş. Bey şöyle bir düşündükten sonra, "De bakalım nineciğim, sana ham pirinç yollasam pişirmeme yardım eder misin" diye sormuş. Nine gülümsemiş. "Ederim oğul, sen gönder hele" diye karşılık vermiş. Kibirli genç, bu söylenenlerden hiçbir şey anlamamış, ama ses de etmemiş. Baba-oğul nineye veda etmişler ve birlikte yine düşmüşler yollara...

Beyin oğlu yolda uzun süre konuşulanları düşünmüş ama o sözlerin ne anlama geldiğini bir türlü çözememiş. Sonunda dayanamamış ve "Babacığım, nineyle neler konuştunuz? Ben hiçbir Şey anlamadım" demiş. Bey, "Hani sen her Şeyi bilirdin" diye cevap vermiş. Delikanlı ne diyeceğini bilememiş, başını öne eğmiş, öylece kalakalmış.

Konağa döndükten sonra delikanlı, uzun süre nineyle babasının sohbetini düşünmüş, ama hiçbir anlam çıkaramamış. Bu durum mağrur gence dert olmuş. Sonunda babasının huzuruna çıkmış ve Őehri dolaşıp sözlerin anlamını öğrenebilmek için izin istemiş. Bey, "Sana üç gün mühlet, ama sakın öğrenmeden geleyim deme. Yoksa benden sonra bey olamazsın" diyerek izin vermiş.

Delikanlı hemencecik yola koyulmuş. Az gitmiş uz gitmiş, sonunda şehre varmış. Doğruca kadiya gidip sözlerin anlamını sormuş, ama nafiye, bir cevap alamamış. Sonra mektebe, muallimin yanına koşmuş; ancak oradan da eli boş dönmüş. Şifahaneye gidip hekime, çarşıya gidip terziye, çiniciye, nalbanta sormuş, ama bilen çıkmamış. Bizimki bakmış bu iş böyle olmayacak, babasının verdiği süre de gittikçe daralıyor, doğruca ninenin evinin yolunu tutmuş.

Uzun bir yolculuktan sonra beyin oğlu nihayet eve ulaşmış. Bahçesindeki yabancı otları yolan nineye selam verip babasıyla konuştukları sözlerin anlamını sormuş. Nine, "Eğer

şu otları yolarsan söylerim" demiş. Delikanlının hiç hoşuna gitmemiş bu. "Kendimi böyle işlerle hiç ama hiç yoramam" demiş. Nine "Sen bilirsin oğul. İlim onun için çabalayana verilir. İstersen var git yoluna" demiş. Beyin oğlu istemeye istemeye de olsa işi kabul etmiş ve başlamış otları yolmaya. Yolmuş, yolmuş... kan ter içinde kalmış ama sonunda bahçede tek bir yabancı ot bile bırakmamış...

Nine bizim gence teşekkür ettikten sonra "Gelelim babanla konuştuğularımıza" demiş ve başlamış anlatmaya: "Oğlum için 'azı çok etmeye gitti' dedim. Çünkü buğday tarlasına tohum ekmeye gitmişti. Ektiği her tohum yeşerecek, büyüyecek, bir başaktan bir sürü buğday tanesi çıkacak..."

Beyin oğlu bu duyduklarına çok şaşırılmış. Nine devam etmiş: "Kızım için ise 'biri, iki etmeye gitti' dedim. Benim kızım ebedir. O gün doğum yaptırmaya gittiği için öyle söyledim. Çünkü bir anneye bir de yavrusu eklenecek; bir, iki olacaktı."

Delikanlı, nine anlattıkça bunu nasıl da düşünemedim diye bir yandan hayıflanmaya başlamış, bir yandan da babasının bilgeliğine, ninenin zekâsına hayran olmuş. “Peki nineciğim, bir de ham pirinci pişirmekten bahsetmiştin. Onun anlamı neydi” diye sorunca nine gülümseyerek, “Sendin evladım” demiş. “Baban ‘sana her şeyi bildiğini zanneden birini yollasam, akıllanmasına yardım eder misin’ demek istemişti, ben de kabul etmiştim. İşte geldin, buradasın bak...”

Bizim genç, ninenin bu sözlerine azıcık bozulmuş... Ama biraz düşününce hatasını anlamış. Heybesinden bir kese altın çıkarıp nineye uzatmış, vedalaşıp oradan ayrılmış.

Delikanlı dağları, tepeleri bir bir aşmış. Sonunda konağa varmış. Başından geçenleri anlatınca babası “Gördün mü oğlum, dünyada ne bilge insanlar var” demiş. “Bu yüzden sakın ha ‘en çok ben bilirim’ deme.” Delikanlı mahcup bir şekilde gülümsemiş ve “Ben dersimi aldım, sen hiç merak etme babacığım” diye cevap vermiş.

O günden sonra genç adam sorup soruşturur, bilgelere danışır olmuş. Zamanı geldiğinde de işlerin başına geçip tıpkı babası gibi herkesin çok sevip saydığı bilge bir bey olmuş.

Gökten üç elma düşmüş... Biri masalı anlatanın, biri dinleyenlerin, biri de başkalarının bilgi ve tecrübelerine değer verenlerin başına.

Hepinize iyi uykular, tatlı rüyalar...